

Bruselj, 29. junij 2026
(OR. en)

11279/26

COHAFA 59
ALIM 3
FIN 986
COJUR 36
DEVGEN 118
GENDER 150
RELEX 927

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Datum: 29. junij 2026
Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 10620/26 + ADD 1

Zadeva: Humanitarna načela EU za leto 2026
– izjava v imenu Evropske unije in njenih držav članic

V prilogi vam pošiljamo izjavo o humanitarnih načelih EU za leto 2026, ki jo je Svet odobril na 4188. seji 29. junija 2026.

HUMANITARNA NAČELA EU ZA LETO 2026 – IZJAVA V IMENU EVROPSKE UNIJE
IN NJENIH DRŽAV ČLANIC

Evropska unija in njene države članice ponovno potrjujemo, da smo trdno zavezane humanitarnemu delovanju, ki je načelno in temeljni na potrebah, v času, ko so humanitarne potrebe na globalni ravni vse večje, razpoložljivost virov pa je podvržena vse večjim pritiskom. Evropska unija in njene države članice ponovno poudarjajo, da so odločene, da v okviru pristopa Ekipe Evropa ostanejo vodilne, predvidljive in zanesljive donatorice humanitarne pomoči v svetu. Poudarjamo tudi, da se je treba odzvati ne le na vrzel v financiranju, temveč tudi na sedanjo krizo legitimnosti, ki vpliva na humanitarni sistem, in sicer s skladnim in načelnim varovanjem humanitarnih načel in mednarodnega humanitarnega prava v vseh okvirih.

Ponovno potrjujemo, da podpiramo humanitarni sistem, ki temelji na štirih humanitarnih načelih **človečnosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti** in v središču katerega je **zaščita**.

Poudarjamo, da je treba zaščititi dostojanstvo, varnost in pravice ljudi, ki jih je prizadela kriza, zlasti žensk, deklet, otrok, LGBTI oseb, starejših in invalidov ter drugih oseb, ki so izpostavljene diskriminaciji. Obsojamo napade na humanitarne in zdravstvene delavce ter ponovno potrjujemo, da so vse strani v konfliktech obvezane v celoti spoštovati **mednarodno humanitarno pravo**.

Pozivamo k pravočasnemu, varnemu in neoviranemu humanitarnemu dostopu do prebivalstva v stiski ter ponovno poudarjamo, da je treba preprečiti politizacijo humanitarnih dejavnosti. Ponovno potrjujemo, da smo za podpiranje tega pripravljene uporabiti vsa ustrezna orodja humanitarne diplomacije in zagovorništva.

Izpostavljamo, da še vedno podpiramo skupne tematske prednostne naloge, med drugim na področjih **zaščite civilistov in humanitarnih delavcev, prehranske varnosti, prehrane, zdravja, tudi duševnega zdravja, psihosocialne podpore, izobraževanja v izrednih razmerah, zagotavljanja zatočišč, vode in sanitarnih storitev, preprečevanja in zmanjševanja ranljivosti, prilagajanja podnebnim spremembam in zmanjševanja tveganja nesreč, predhodnega ukrepanja, enakosti spolov** ter okrepljenega izvajanja **povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, vključno s humanitarnim razminiranjem kot splošno priznanim predpogojem za zgodnje okrevanje**. Ponovno potrjujemo tudi pomen spodbujanja **lokalno vodenih odzivov**, pravičnih partnerstev, neposredne podpore lokalnim in nacionalnim akterjem ter njihovega smiselnega sodelovanja pri sprejemanju in izvajanju humanitarnih ukrepov.

Ponovno izražamo podporo **humanitarni prenovitvi** pod vodstvom koordinatorskega Zdrženih narodov za nujno pomoč in poudarjamo, da so nujne konkretne, časovno omejene in vključujoče reforme, s katerimi se bosta povečala učinkovitost in vpliv, zmanjšalo podvajanje, omogočili vzajemna uporaba in racionalizacija ter okrepila skupno prednostno razvrščanje in odgovornost. Sistem ZN pozivamo, naj si tudi v prihodnje prizadeva za racionalizacijo struktur usklajevanj, tudi v zvezi s humanitarno dobavno verigo, opolnomočenje rezidenčnih in humanitarnih koordinatorskih, krepitev lokalnega vodstva ter zagotovi, da bo humanitarno delovanje še naprej trdno temeljilo na potrebah ter bo načelno in nepolitično.

EU in njene države članice nadalje poudarjajo pomen **kakovostnega financiranja**, vključno s prožnim in večletnim financiranjem, da se omogočijo učinkoviti humanitarni odzivi, prilagojeni vse dolgotrajnejšim in vse bolj zapletenim krizam. To vključuje večjo podporo prožnim mehanizmom, kot so združena humanitarna sredstva, ter predvidljivo temeljno financiranje humanitarnih agencij in financiranje bistvenih spodbujevalcev humanitarnih dejavnosti. Humanitarne partnerje spodbujamo, naj še naprej izboljšujejo učinkovitost, inovacije in dopolnjevanje med humanitarnimi akterji in donatorji, hkrati pa ohranjajo kakovost in na načelih temelječo naravo humanitarne pomoči.

Ob opozarjanju na sklepe Sveta iz leta 2023 o odpravljanju vrzeli v financiranju humanitarne pomoči, v katerih ponovno potrjujemo skupno zavezo EU, da do leta 2030 zagotovi vsaj 0,7 % skupnega BND za uradno razvojno pomoč, države članice pa so bile nadalje pozvane, naj zagotovijo, da se ustrezen delež, na primer 10 % njihove uradne razvojne pomoči, nameni za humanitarne dejavnosti, ponovno poudarjamo, da je nujno treba razširiti in diverzificirati svetovno bazo donatorjev, ter pozivamo druge donatorje, vključno z gospodarstvi v vzponu, mednarodnimi finančnimi institucijami, zasebnim sektorjem in človekoljubnimi akterji, naj okrepijo svoje delovanje in znatneje prispevajo k humanitarnim prizadevanjem, tudi pri pozabljenih ali premalo financiranih krizah, da bi zagotovili trajno in prožno financiranje za stabilizacijo in delovanje v nestabilnih državah, ki se soočajo z izrednimi humanitarnimi razmerami. Pozivamo k večji pozornosti, pravičnemu dodeljevanju sredstev in trajnemu sodelovanju, da se zagotovi, da nobeno prebivalstvo v stiski ne bo prezrto.

EU in njene države članice so še naprej zavezane nadaljnjemu dialogu in usklajenemu ukrepanju z Združenimi narodi, Mednarodnim gibanjem Rdečega križa in Rdečega polmeseca, lokalnimi in mednarodnimi nevladnimi organizacijami ter vsemi humanitarnimi partnerji, da bi zagotovili, da bo humanitarni sistem še naprej ustrezal svojemu namenu in se bo lahko učinkovito odzival na vse večje svetovne humanitarne potrebe.
